

OTSUS

26.01.2026 nr 5-5/2026-002

Koondumisele nr 32 / 2025 Neşet Koçkar / AB Novaturas loa andmine**1. Koondumine**

30.09.2025 esitas füüsilise isiku Neşet Koçkar (Türgi kodanik, isikukood [...]) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate koos lisadega, mille kohaselt sõlmiti 07.03.2025 tehingu leping Ugnius Radvila (isikukood [...]), Rytis Šūmakaris (isikukood [...]), Vidas Paliūnas (isikukood [...]), UAB Willgrow (Leedu registrikood 302489393) ja AB Novaturas (Leedu registrikood 135567698) vahel. Lepingus sätestati tehingu põhitingimused. 07.03.2025 teatas AB Novaturas börsiteate vahendusel, et neli tema praegust aktsionäri on allkirjastanud siduva lepingu, mis on mõeldud põhilepingu sõlmimiseks, et müüa oma aktsiad Türgi turismiäri mehele ja investorile Neşet Koçkarile. Aktsionärid müüvad oma AB Novaturas aktsiad Neşet Koçkarile kahes etapis. 30.04.2025 avaldati börsiteade, et aktsionärid allkirjastasid aktsiate müügilepingu Türgi investoriga Neşet Koçkar, mille kohaselt viidi ellu tehingu esimese etapp: 23,2% AB Novaturas aktsiatest omandas Türgi turismiäri mees ja investor Neşet Koçkar. Tehingu teine etapp, mille käigus Neşet Koçkar omandab UAB-lt Willgrow täiendavalt 9,99% aktsiatest, peaks lõpule jõudma sügiseks. 04.09.2025 avaldati börsiteade, milles teatati, et tehingu osapooled plaanisid tehingu teise etapi lõpule viia sügiseks, misjärel hakkab Neşet Koçkar kontrollima 33,19% AB Novaturas aktsiatest. Ettevõtja sai aga teavet, et tehingu teine etapp katkestatakse vastavalt sõlmitud lepingute tingimustele ning tehingu osapooled jätkavad läbirääkimisi uute lepingutingimuste üle. Täpne kuupäev, millal uus kokkulepe võib sündida, on praegu teadmata. Koondumise teates viidati ka AB Novaturas viimase majandusaasta aruandele, kus avaldati sama sisu, mis oli avaldatud ka eelpool nimetatud börsiteadetes. Koondumise teates toodi välja, et arvestades viimastel aastatel AB Novaturas üldkoosolekutel osalenud aktsionäridele kuulunud aktsiate arvu ja nendega seotud hääleõigusi, võib 33,19% AS Novaturas aktsiate omandamine anda Neşet Koçkarile AB Novaturas üle valitseva mõju.

Tehingu tulemusel Neşet Koçkar kavatseb omandada valitseva mõju AB Novaturas üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 4 sätestatud viisil.

2. Menetluse käik

Konkurentsiamet avaldas 01.10.2025 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Tuvastamaks koondumise osaliste positsiooni ning konkurentsiolukorda horisontaalselt kattuvatel pakettreiside korraldamise kaubaturul, pidas Konkurentsiamet KonkS § 27 lg 1 p 2 alusel põhjendatuks koondumisega seotud valdkonna täiendavat analüüsimist. Konkurentsiamet alustas 29.10.2025 otsusega nr 5-5/2025-0444 koondumise täiendava menetluse.

Koondumise kontrollimiseks, kaubaturgude määratlemiseks, konkurentsiolukorra analüüsimiseks ning koondumise mõju hindamiseks saatis Konkurentsiamet taotlused teabe saamiseks koondumise osalistele, reisikorraldajatele¹ ja reisibüroodele² ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA).

3. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle. KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Neşet Koçkar ja AB Novaturas.

Neşet Koçkar on investor, kes omab aastakümnete pikkust kogemust turismivaldkonnas. Neşet Koçkar omab valitsevat mõju mitme kontserni üle. Suuremad nendest on Clementia International B.V, SET TRAVEL B.V., Anex Tour GmbH jt³. Kontsernidesse kuuluvate ettevõtjate põhilised tegevusvaldkonnad on reisiteenuste osutamine; hotellikomplekside ostmise, arendamine ja parendamine; kinnisvara haldamine; hotelli- ja majutusteenused ning hotelli juhtimine. Neşet Koçkar on ka Anex Tourism Groupi asutaja ja esimees. See on üks juhtivaid ettevõtjaid ülemaailmses reisitööstuses, teenindades igal aastal miljoneid reisijaid enam kui 50 sihtkohas üle maailma.

Käesoleva koondumise puhul on asjakohane SIA Baltic World, kes tegutseb Eestis SIA Baltic World Eesti filiaali (registrikood 16678968) kaudu. SIA Baltic World tegutseb Anex Tour kaubamärgi all ja tegutseb Eestis reisikorraldajana. SIA Baltic World pakub tarbijatele erineva suunitlusega paketteise: rannapuhkus, ekskursioonidega reisid jm. Pakutav paketteisi teenus sisaldab paketteiside korraldamist (lennupiletid ja hotellibroneerimine) ja muid seonduvaid teenuseid, nt giiditeenused, reisijuhiteenused, reisidokumentide haldamine (viisad, kindlustus jne). Samuti võimaldab SIA Baltic World individuaalreiside korraldamist (üksnes lennupiletite ost-müük või üksnes hotelli broneerimine). SIA Baltic World ei paku bussireise.

---

¹ Tez Tour OÜ, Coral Travel Estonia OÜ, Join Up Baltic SIA, SIA ITAKA Latvija; Nika Travel OÜ, SIA Baltic Ad Hoc, Germal Reisid OÜ.

² Estravel Group AS, Reisi eksperdi AS, AS GoTravel, Tuusik OÜ, AS Baltic Tours, Virone Reisibüroo AS, Travel1 OÜ, BT Agency OÜ, Karol OÜ, Travel House OÜ, Wris AS, CWT Estonia.

³ Koondumise teatele lisatud ettevõtjate nimekirja.

AB Novaturas on Leedus registreeritud reisikorraldusettevõtja, mis on Nasdaq Vilniuse börsil ja Varssavi börsil noteeritud. AB Novaturas tooteportfelli kuuluvad pakettreisid – täielikult organiseeritud suve- ja talvepuhkusepaketid, samuti bussi ja lennukiga toimuvad ekskursioonid enam kui 30 sihtkohta üle maailma. Puhkusepakettreisid toimuvad Euroopas– eelkõige Vahemere piirkonda – ning sihtkohtadesse Põhja-Aafrikas ja Aasias. Samuti talvepuhkusepaketid Euroopa talvekuurortidesse, nagu Itaalia, Prantsusmaa ja Andorra. Iga reisipakett sisaldab terviklikku teenuste valikut: lennupileteid, transporditeenust lennujaamast hotelli, majutust, ööpäevaringselt kättesaadavat reisiesindajat ning mitmesuguseid tegevusi ja ekskursioone⁴. AB Novaturas tooteid müüakse tarbijatele ja äriklientidele nii teiste reisibüroode kui AB Novaturas müügikontorite kaudu Balti riikides, samuti veebilehe kaudu. AB Novaturas pakub teatud ulatuses ka reisivahendusteenuseid. AB Novaturas tegutseb Eestis reisikorraldajana peamiselt läbi Novatours OÜ, osutades Eesti tarbijatele pakettlennureiside teenuseid ja nendega seonduvaid teenuseid. Samuti pakub AB Novaturas individuaalreiside korraldamist (ainult lennupiletite ost-müük). AB-l Novaturas on järgmised tütarettevõtjad:

- Novatours OÜ on Eesti äriühing, mille tegevusalaks on organiseeritud turismiteenuste pakkumine, müüb väga väheses osas ka lennupileteid.
- Novatours SIA on Läti äriühing, mille tegevusalaks on pakett turismiteenused erinevatesse vaba aja veetmise sihtkohtadesse, sealhulgas lennutransport, majutus, lennujaamatransfeer ja muud teenused, nagu giidid. Lisaks müüakse üksikuid lennukohti (tšarterlende) teistele reisikorraldajatele, kes vajavad istekohti tšarterlendudel.
- Aviaturas ir Partneriai UAB on Leedu äriühing, mille põhitegevusalas on teenuste osutamine äriühingule AB Novaturas. UAB Aviaturas ir Partneriai lennupiletite ja hotellibroneeringute müük AB-le Novaturas; ruumide rentimine AB-le Novaturas. Kuna UAB Aviaturas ir Partneriail on rahvusvahelise reisibüroona IATA akrediteering ja kehtivad lepingud tarnijatega, mida AB-le Novaturas üle ei antud, säilitab UAB Aviaturas ir Partneriai mõned ärisuhted tarnijatega.
- Novatours Holidays SRL on Rumeenia äriühing, millel äritegevus puudub.

4. Õiguslik hinnang

4.1. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

---

⁴ <https://www.novaturasgroup.com>.

4.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimise ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määrus nr 69 „Koondumise teate esitamise juhendi“ (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Euroopa Komisjoni teatises asjaomase turu mõiste kohta ühenduse konkurentsioiguses selgitatakse, et turu määratlemine aitab kindlaks teha ja määratleda ettevõtjate vahelise konkurentsi piire. Nii toote- kui geograafilise turu piiritlemise eesmärk on kindlaks määrata koondumise osaliste need konkurendid, kes avaldavad neile konkurentsipurvet ning piiravad nende sõltumatut tegevust⁵.

Koondumise teate kohaselt on koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad reisikorraldajad ning nende tegevuste vahel esineb horisontaalne kattuvus väljaspool Eestit osutatavate pakettreisiteenuste korraldamises. Koondumise teate esitaja hinnangul on lennupiletite müügi segmendi osas mõlema koondumise osalise tegutsemine marginaalne. Koondumise osaliste tegevustes vertikaalseid seoseid ei esine.

Konkurentsiamet tugineb Euroopa Komisjoni lahenditele, kus komisjon on märkinud, et pakettreiside jaoks on olemas eraldi turg. Seda põhjusel, et nõudlus individuaalreiside järele ei ole seotud pakettreiside hinnastamisega ning teatud tüüpi kliendid – näiteks eakad, lastega pered ja traditsiooniliste reisibüroode kaudu broneerijad – ei pea individuaalreise alternatiiviks pakettreisidele. Lisaks on oluliseks eristavaks teguriks võrreldes individuaalreisidega asjaolu, et pakettreisid pakuvad klientidele sageli osamaksetena tasumise võimalust ning sisaldavad kaitset maksejõuetuse vastu⁶. Teatavate kliendirühmade jaoks võib olla mugavam broneerida traditsiooniline „päikese ja mere“ pakettreis, selle asemel et koostada ise reis, kogudes erinevatelt pakkujatelt üksikuid elemente⁷.

Turismiseaduse kohaselt on pakettreis vähemalt kahe eri liiki reisiteenuse kogum samaks reisiks, kui reisiteenuste kogumi on pannud kokku üks reisikorraldaja, sealhulgas reisija soovil või valikul, enne ühe lepingu sõlmimist kõikide reisiteenuste kohta. Reisikorraldaja on reisiettevõtja, kes koostab pakettreise ja pakub neid või sõlmib pakettreisilepinguid ise või teise reisiettevõtja kaudu või koos temaga, samuti ettevõtja, kes edastab reisijat

---

⁵ Komisjoni teatis asjaomase turu määratlemise kohta liidu konkurentsioiguse kohaldamisel, p-d 6, 14 (C/2024/1645).

⁶ Vt. Euroopa Komisjoni 20.10.2016 otsus juhtumis M.8046 TUI/TRANSAT FRANCE, p 18.

⁷ Vt. Euroopa Komisjoni 04.05.2007 otsus juhtumis M.4601 - KARSTADTQUELLE / MYTRAVEL.

puudutavad andmed teisele ettevõtjale. Pakettreiside puhul on oluliseks kohustuseks ka tagatise olemasolu kohustus⁸. Käesoleva koondumise raames Konkurentsiameti poolt läbi viidud konkurentsiolekorra analüüs kinnitas seda, et pakettreisiteenuste korraldamise kaubaturg ei hõlma üksiklennupiletite müüki.

Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitaja väitega, et välismaiste pakettreiside pakkumise geograafiline turg on ulatuselt riiklik ehk Eesti. Samuti on Euroopa Komisjon varasemates otsustes leidnud, et välismaiste pakettreiside pakkumise turud on endiselt olemuselt peamiselt riiklikud. Reiskorraldajad, isegi need, kes müüvad reise mitmes riigis, koostavad ja turustavad oma pakette üldjuhul riigipõhiselt⁹.

5. Menetluse käigus kogutud teave ja esitatud seisukohad

Koondumise kontrollimise käigus viis Konkurentsiamet läbi konkurentsiolekorra analüüsi, mille käigus saadeti taotlused teabe saamiseks reiskorraldajatele, reisibüroodele ja TTJA-le. Alljärgnevalt kajastatakse üldistatult reiskorraldajatele, reisibüroode ja TTJA arvamusi, mis on asjakohased koondumisele hinnangu andmise seisukohast.

Konkurents reiskorraldajate vahel on viimase 3 aasta jooksul tugevnenud. Join UP Baltic SIA (edaspidi ka JoinUP!) ja SIA Baltic World Eesti filiaali (edaspidi ka Anex Tour) sisenemine kaubaturule on suurendanud konkurentsipurvet kogu kaubaturul. Uued tegijad on haaranud osa turuosast väljakujunenud ettevõtjalt, muutes konkurentsi senisest tugevamaks ja intensiivsemaks. Enamik reiskorraldajaid pakub sarnaseid tooteid, mistõttu on hind endiselt peamine tegur, mis kliente ligi meelitab. Samas toodi ettevõtjate poolt esile, et uute reiskorraldajate, nagu Anex Tour ja JoinUP!, turule sisenemine üksnes Läti filiaalina, mitte Eestis registreeritud ettevõtjana, tekitab Eesti turul mitmeid moonutusi. Eesti õiguse järgi peavad siin registreeritud reiskorraldajad deklareerima kogu müügi ja hoidma tagatist, mis katab kõik võimalikud reisijate nõuded. Kuna Anex Tour ja JoinUP! tegutsevad Eestis filiaalina, puudub võimalus kontrollida, kas nende tagatis on piisav ka Eesti reisijate puhul.

Hinnakonkurentsi ja sihtkohtade mitmekesisuse osas olid reiskorraldajad seisukohal, et Eesti turg on väga konkurentsiühine ning hinnast on saanud peamine otsustav tegur. Peamised sihtkohad ei ole aastate jooksul muutunud ja arvestades riigi elanike arvu, jääb tšarterlendude sihtkohtade valik suhteliselt piiratuks. Reisisihtkohtadest toodi välja põhiliselt Türgi, Kreeka, Egiptus ja Montenegro. Kaubaturule sisenemise osas olid reiskorraldajad seisukohal, et reiskorraldusturule sisenemine ei ole üldiselt lihtne, kuid see on võimalik. Valdkond eeldab ulatuslikku oskusteavet, tugevaid müügikanaleid ja investeringuid ning finantstuge.

Välja toodi, et koondumise osaliste koondumine võib kaasa tuua konkurentsi kahjustamise Eesti turul, kui koonduvate ettevõtjate ühine turuosa ületab 40%. Tekib võimalus rakendada hinnadumpingut ehk teadlikult turuhinnast madalama hinnaga müümist, kuid hiljem kui konkurendid on turult välja tõrjutud, viiks hindade tõusuni. Koondumine suurendab konkurentsi intensiivsust ja muudab turu dünaamikat. Suurenenud turujõud võib avaldada survet teistele reiskorraldajatele. Samas leidsid mõned ettevõtjad, et ei näe olulist negatiivset mõju Eesti pakettreiside turule. Turul tegutseb jätkuvalt mitu sõltumatut reiskorraldajat ning sihtkohtade ja hindade valik ei ole eelduslikult ohustatud. Konkurents jääb tõenäoliselt

---

⁸ Turismiseaduse (TurS) § 5 lg 2, § 7 lg-d 1 ja 2, www.riigiteataja.ee.

⁹ Vt. Euroopa Komisjoni 14.09.2010 otsus juhtum M.5867- THOMAS COOK / ÖGER TOURS, p 11 ja Euroopa Komisjoni 04.05.2007 otsus juhtum M.4601 - KarstadtQuelle/MyTravel, p 28.

samale tasemele, kuna turu struktuur on mitmekesine ja pakkumisi on erinevatele kliendirühmadele.

Reisibürood tõid välja, et tarbijate populaarseimad pakettreiside sihtkohad on Egiptus, Türgi, Kreeka. Konkurents Eesti pakettreiside turul on tihe, pakkumisi on piisavalt ja klientidel on valikuvõimalusi. Ei ole ühte kindlat reisikorraldajat, kelle käes oleks suur turuosa. Viimasel aastal on lisandunud uute tulijatena Anex Tour ja Join UP!. Hetkel ei nähta koondumise osaliste koondumises erilist turu-eelist, kuna Novatoursi viimaste aastate näitajad ja ilmselt ka ärimudel võib-olla aegumas. Koondumine võib tuua turule tarbija jaoks soodsama pakettreisi hinna ja uusi sihtkohti. Koondumise negatiivse mõjuna toodi esile, et koondumine vähendab sõltumatute hooajaliste pakettreiside arvu, nõrgestab konkurentsi tipphooaja päiksereisidel (eriti Türgi, Egiptus) ning loob tugeva stiimuli hoida hinnad kõrgemal ja mahud konservatiivsemad. Tarbija jaoks tähendab see aja jooksul kitsamat valikut ja kallimat hinda.

TTJA selgitas oma vastuses, et pakettreise ja seotud reisikorraldusteenuseid käsitlev Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi nr 2015/2302 artikkel 17¹⁰ näeb ette maksejõuetuse vastase kaitse üldised põhimõtted. Viidatud artikliga on muu hulgas kehtestatud, et reisiettevõtjad täidavad selle riigi maksejõuetusevastase kaitse nõudeid, kus nad on asutatud. Seega Lätis asutatud reisiettevõtjad täidavad Läti nõudeid. Seda olenemata asjaolust, millistesse riikidesse oma tegevust suunatakse või millistes riikides on filiaal registreeritud. Kuivõrd reisiettevõtja SIA Baltic World on asutatud Lätis, samuti võttes arvesse, et filiaal ei ole juriidiline isik, kohalduvad nimetatud ettevõtja suhtes Lätis kehtestatud maksejõuetusevastase kaitse nõuded. Pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenuste direktiiv kehtestab reisijatele ette nähtud maksejõuetuse vastase kaitse olemuse ja ulatuse. Samas on liikmesriikidele jäetud kaalutus- ja otsustusõigus maksejõuetuse vastase kaitsemeetmete osas. See tähendab, et reisiettevõtja suhtes kohalduvad nõuded sõltuvad konkreetse Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi õigusest ning selles riigis kehtestatud nõuetest. Tagatissumma on omane individuaalsele tagatissüsteemile, mis tähendab, et reisiettevõtja on kohustatud taotlema tagatise, tavaliselt garantii krediitiasutuselt või kindlustuse kindlustusseltsilt, ning tagatis väljastatakse reisiettevõtjale konkreetses summas. See tähendab summas, mille ulatuses on võimalik reisiettevõtja tagatist vajaduse korral kasutada.

6. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 1 kohaselt Konkurentsiamet lähtub koondumisele hinnangu andmisel vajadusest säilitada ja arendada konkurentsi, võttes seejuures arvesse kaubaturgude struktuuri ning tegelikku ja potentsiaalset konkurentsi kaubaturul, sealhulgas:

1. koondumise osaliste turupositsiooni, nende majanduslikku ja finantsjõudu ning konkurentide juurdepääsu kaubaturule;
2. juriidilisi või muid kaubaturule sisenemise tõkkeid;
3. kaupade nõudlust ja pakkumist;
4. ostjate, müüjate ja tarbijate huviseid.

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

---

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/2302, 25.11.2015, mis käsitleb pakettreise ja seotud reisikorraldusteenuseid. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj?locale=et>.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumisele hinnangu andmisel pidas Konkurentsiamet vajalikuks välja selgitada, kas koondumine muudab kaubaturgude struktuuri viisil, mis tooks kaasa konkurentsi olulise kahjustumise. Seega oli esmalt vajalik piiritleda, milliseid kaubaturge koondumine mõjutab ning seejärel hinnata konkurentsiolukorda ja selle muutust vastavatel kaubaturgudel.

Koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad on reisikorraldajad ning nende vahel on horisontaalne kattuvus väljaspool Eestit osutatavate pakettreiside (vähemalt kahe eri liiki reisiteenuste) korraldamises.

Kuivõrd ei koondumise osalistele ega Konkurentsiametile ei olnud kättesaadavad andmed pakettreiside korraldamise kaubaturu kogumahu kohta, pidas Konkurentsiamet vajalikuks koondumisele hinnangu andmiseks koguda pakettreise osutatavalt reisikorraldajatelt käibeandmeid 2024. a kohta. 2024. a pakettreiside müügitulu kogumaht Eestis oli 163 315 086 eurot. Sellest lähtuvalt oli AB Novaturas ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate turuosa ligikaudu [20-30]% ja Neşet Koçkari ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtja turuosa ligikaudu [10-20]%. Nende ühine turuosa kokku on ligikaudu [30-40]%. Kuna käibeandmed koguti Eestis tegutsevatelt suurimatelt reisikorraldajatelt, kelle sihtkohtade valik kattub koondumise osaliste poolt pakutavate sihtkohtadega, mõnab Konkurentsiamet, et arvestades ka väiksemate ning nišipõhiste reisikorraldajate tegutsemist turul, võib kaubaturu kogumaht olla mõnevõrra suurem. Kuivõrd koondumise järgselt on koondumise osaliste ühine turuosa ligikaudu [30-40]%, tekib koondumise tulemusena horisontaalset mõjutatud kaubaturg juhendi¹¹ tähenduses.

Konkurentsiameti hinnangul on turule sisenemise analüüs horisontaalsete koondumiste üldise mõju hindamise oluline element. Juhul, kui uute ettevõtjate kaubaturule sisenemise oht on suur ja puuduvad märkimisväärsed turuletuleku tõkked, survestab see suurt turuosa omavat ettevõtjat ning võib hoida ära konkurentsi kahjustumise. Et turule sisenemist saaks pidada koonduvate osapoolte jaoks piisavaks konkurentsipurveks, peab olema tõendatud, et see on tõenäoline, õigeaegne ja piisav, et ära hoida või neutraliseerida koondumise võimalikke konkurentsivastaseid mõjusid¹². Koondumise teate esitaja on väitnud, et viimaste aastate jooksul on turule sisenenud mitmeid ettevõtjaid, sh koondumise teate esitaja ise. Seda väidet on kinnitanud ka ettevõtjad oma vastustes, et viimaste aastate jooksul on kaubaturule sisenenud uute tulijatena Neşet Koçkari valitseva mõju all olev ettevõtja (Anexi kaubamärk) ja JoinUp Baltic SIA. Seetõttu saab ka JoinUP Baltic SIA kaubaturule sisenemist käsitleda tasakaalustava tegurina, mis võiks vähendada koondumise järgse ettevõtja turujõudu. Kuigi koondumise osalisega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtja SIA Baltic World Eesti filiaalile kohalduvad Läti riigi maksejõuetusevastase kaitse nõuded (tagatise nõuded), siis on Läti tagatissüsteem sarnane Eesti süsteemiga¹³, ehk vastavalt direktiivile kehtivad Euroopa Majanduspiirkonnas sarnased maksejõuetusevastase kaitsemeetmed (tagatise nõuded)

---

¹¹ Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määrus nr 69 „Koondumise teate esitamise juhendi“ § 8 lg 3 p 1.

¹² Horisontaalsete ühinemiste hindamise suunised vastavalt nõukogu määrusele kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumise üle (2004/C 31/03).

¹³ Läti Tarbijakaitseamet <https://www.ptac.gov.lv/en>.

reisikorraldajatele.

Menetluse käigus on koondumise negatiivse mõjuna välja toodud, et tekib võimalus rakendada hinnadumpingut ehk teadlikult turuhinnast madalama hinnaga müümist, mis võib viia hiljem kui konkurendid on turult välja tõrjutud, hindade tõusuni. Konkurentsiameti hinnangul ei ole väide, et koondumine looks realistliku võimaluse hinnadumpinguks ja sellele järgneva hinnatõusu rakendamiseks, Eesti pakettreiside turu toimimise seisukohast praegu tõenäoline. Pakettreiside turgu iseloomustavad kõrged ettemakstud kulud ja tugev hooajalisus, mis muudavad pikaajalise alla omahinna müümise finantsiliselt ebaotstarbekaks. Isegi juhul, kui ajutine hinnasurve aset leiaks, ei tooks see tõenäoliselt kaasa konkurentide püsivat turult lahkumist, vaid pigem kohanduksid nad muutunud turutingimustega. Turu avatus ja nõudlusepoolne hinnaelastsus piiravad oluliselt koonduvate ettevõtjate võimet pärast hüpoteetilist dumpinguperioodi olulisel määral hindu tõsta. Lisaks tooks dumpinguperioodile järgnev hinnatõus kaasa nõudluse kiire vähenemise ning looks samal ajal tugeva stiimuli varasematele või uutele pakkujatele turule sisenemiseks, taastades konkurentsiturule pakettreiside turul.

Samuti töid reisibürood välja, et koondumine vähendab sõltumatute hooajaliste pakettreiside arvu, nõrgestab konkurentsi tippahooaja päiksereisidel (eriti Türgi, Egiptus) ning loob tugeva stiimuli hoida hinnad kõrgemal ja mahud konservatiivsemad. Tarbija jaoks tähendab see aja jooksul kitsamat valikut ja kallimat hinda. Konkurentsiameti hinnangul vähendab koondumisega seotud riski, et konkurents tippahooaja reisidel nõrgeneks ja hinnad tõuseksid, see, et kaubaturule jäävad jätkuvalt tegutsema mitmed arvestatava turuosaga ja hästi kapitaliseeritud pakettreiside korraldajad. Koondumise järgselt säilivad turul piisavad stiimulid, et koondunud ettevõtjale piisavat konkurentsiturvet avaldada. Lisaks on pakettreiside turg nõudluse poolelt hinnaelastne, mis piirab koondunud ettevõtja võimet hindu püsivalt tõsta. Koondumise osalistel peaks koondumise järgselt püsima motivatsioon maksimeerida müügimahte kasumi teenimise eesmärgil. Müügimahtude maksimeerimine parandab reisikorraldajate positsiooni lennu- ja majutuspartneritega, võimaldades saavutada kõrgemat mastaabisäästu läbi soodsamate sisendhindade ja paindlikumate lepingutingimustega, mis piisava konkurentsiturvet korral võib kanduda üle ka tarbijatele paremate hindade ja laiemate reisivõimaluste näol.

Ettevõtjate vaheline konkurents toimib efektiivsemalt, kui samal kaubaturul tegutsevad ettevõtjad on võrreldava suurusega ning omavad sarnaseid eeldusi ja vahendeid vastavaks äritegevuseks. Pakettreiside korraldamise turul jääb koondumise järgselt tegutsema mitu arvestatava turuosaga ja võrreldava kapitaliseeritusega ettevõtjat, kellel on koonduvate ettevõtjatega sarnased eeldused ja vahendid pakettreiside korraldamiseks. Kirjeldatud turuolukord soodustab ka pärast koondumist jätkuvat vastastikust konkurentsiturvet, kuna ükski turuosaline ei saa oma tegevust kujundada sõltumatult teiste reageerimisest. Konkurents avaldub eeskätt hinnastamises, sihtkohtade ja teenusevaliku mitmekesisuses ning teenuse kvaliteedis, mis piirab ka suurima turuosalise võimalust turutingimusi ühepoolset mõjutada. Seetõttu aitab mitme võrreldava suuruse ja suutlikkusega ettevõtja olemasolu tervikuna kaasa konkurentsi säilimisele koondumise järgselt. Samuti ei ole välistatud, et väiksemad ning nišipõhised pakettreiside korraldajad, kes käesoleval ajal ei paku reise koondumise osalistega kattuvatesse sihtkohtadesse, laiendavad tulevikus oma tegevust ka teistesse sihtkohtadesse.

Lisaks koondumise osalistele on väljaspool Eestit osutatavate pakettreiside korraldamise kaubaturul veel reisikorraldajaid, kes omavahel aktiivselt konkureerivad ja tarbijatele jääb piisavalt alternatiive. Konkurentsiametile esitatud teabe kohaselt tegutsevad Eestis veel

mitmed reisikorraldajad, nt Tez Tour OÜ, Coral Travel Estonia OÜ, Join Up Baltic SIA, Nika Travel OÜ, Germalo Reisid OÜ jt.

Eelnevat arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et koondumise tulemusena ei muutu kaubaturu struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Koondumise järgselt tegutsevad kaubaturul mitmed konkurendid ning olukord kaubaturul ei anna alust arvata, et koondumise osaliste positsioon võimaldaks neil tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Samuti ei tekita ega tugevda koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eelnevast ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Neşet Koçkar ja AB Novaturas koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Anneli Laurits
Anneli.Laurits @ konkurentsiamet.ee